

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrtleta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

☞ V Ljubljani v sredo 2. septembra 1868. ☞

Gospodarske stvari.

Svilni črviči „Polevoltini“ imenovani dvakrat za rejo v enem letu.

Na vrtu kmetijske naše družbe smo letos imeli več sort svilnih črvičev (navadnih laških, japonskih in dvojnih Briančeskkih), ki so zdravi in čvrsti bili do zadnjega spanja; al v zadnjem spanji in vzlasti takrat, ko so se zapredli, so pocepali večidel.

Med temi pa je na 7 lesah bila še druga sorta: Polevoltinova. Dobili smo tega semena $\frac{1}{8}$ lota od družbe svilorejne iz Opave (Troppau). Dal sem to seme izleči 10. maja letošnjega leta, in že 13. maja so se izlegli tako popolnoma, da ne eno seme se ni pogubilo. Žrle so te gosenice od prvega do zadnjega dne tako požrešno, da se je vsak čudil, pa tudi zdrave so bile, da je bilo veselje, čeravno so na desno in na levo gosenice družih plemen v isti sobi cepale, da je bilo groza. 16. dne rožnika (junija) so bile že vse zapredene; dobili smo nekoliko funtov lepih kokonov, ki jih je gosp. Bučar ravno tako dobro plačal kakor milaneške in briančeske.

84 najlepših kokonov sem pa si pridržal za seme in to brž za letošnjo drugo rejo. Od 5. do 7. julija (mal. srpana) so se izlegli že metulji, ki so se brž parili in 20. julija so že mlade gosenice iz semena izlezle.

Nalašč sem djal te gosenice na take lese, kjer so pocepale prejšnje gosenice v isti sobi. Nič jim ni škodovalo. In še več. Malo korakov od vrta kmetijske družbe je fabrika za vžigalice; smrad fosfora in žepa je prešinil tudi to sobo, kjer so bile te gosenice. Človeku se je na pljuča vlegel ta smrad; gosenicam ni nič škodoval. Pa še tretjo skušnjo so srečno prestale. Pričakovaje visocega gosta na družbini vrt smo dali vrata in okna z oljnato barvo namazati, in da bi se hitro posušila, so okna in vrata bila celi dan odprta; 8 dni so bile gosenice v tem prepihu in smradu, al ostale so zdrave kakor riba v vodi. Nazadnje so morale še četrto skušnjo prestati. Ker smo dali sobe ribati, smo lese prenesli v shrambo, kamor se spravlja vrtnarsko orodje blizo gnojišča — in tudi to skušnjo so krepko prestale — 22. avgusta so se zdrave zapredle. Vsak lahko vidi kokone.

To je pač čuda trdna natura teh gosenic!

Kokoni tega plemena so vsi beli in debelosti japonske.

Na vsaki način se priporoča za skušnje to pleme, ktero je dvakrat na leto za rejo.

Seme se mora dobiti od družbe za svilorejo v Lincu ali Opavi. Nekoliko tega semena se dobi tudi na vrtu kmetijske družbe na prodaj, ker sem ves pridelek za seme prihranil.

Fr. Schollmayr.

Zdravniška skušnja.

* Zoper kužno prešičjo bolezen. Iz Zalega Loga nam g. K. piše to-le: Tudi po naši dolini napada prešiče v 35. listu „Novic“ imenovana prešičja bolezen, ki se pri nas imenuje vranica. Naj „Novice“ naznajo, kako se pri nas ravna pri imenovani bolezni, za ktero je letos že mnogo prešičev zbolelo a še nobeden ni poginil. Brž ko prešič pri tej bolezni nenavadno vroč prihaja in jesti noče, odrezali smo mu malo repa, al pazili smo, da mu kri ni odtekla. Ako se mu prec pušča na repu in ušesih, ko se pri prešiču zapazi vročina, odvrne se huja bolezen. Če pa prešič že mrzel prihaja in mu kri ne teče, čeravno se mu pušča, smo mu zavlekli, mlademu na ušesi, staremu na prsih; zraven tega se pa še zmeša magnezije in žveplene cveta s kislim mlekom ali ječmenovo vodo, in se prešiču piti dá. Če pa prešič sam več ne je, zmeša se magnezija in žvepleni cvet z medom, da je gosto, in tako se mu povžiti dá. Takrat smo ga tudi dobro greli, in tako so se bolna živinčeta ozdravila.

Slava in sreča kmetijstva. *)

Spisal Ant. K...č.

„Največe pridobitve so brez dvojbe tiste, ktere človeški pridnosti rastó iz zemlje.“
Nadvojvoda Karol.

Neka basen govori, da so se nekđaj zbrale vse žive stvari, da bi razsodile prepir med mečem, peresom in plugom. Ti trije veljaki namreč so se pričkali, kateri ima večo oblast in veljavo. Meč misli, da on je gospodar sveta, ker pred njim vse, vse trepetá; però meni, da ono največ stori, ker preganja temó nevednosti in razsvetljuje um človeški, nazadnje pa se vzdigne plug ter prav pohlevno govori:

„Mirno rijem pod zemljó,
Pa sem svet že preobrazil:
Tiha sreča je z menó.“

In na te besede — govori basen dalje — podarijo vse zbrane živali plugu zasluženi venec.

In to po vsej pravici, zakaj kmetijstvo je najstareje, najpotrebniše pa tudi najkoristniše opravilo, kmetiški stan je častitljiv stan, na kmetih je mirú in sreče dom.

Kmetijstvo je najstareje opravilo. Stari Rimljani, ki niso mogli vedeti, kako je poljedelstvo nastalo, ki so menili, da pred so živeli ljudje o divjih rastlinah in o samem drevesnem sadji, mislili so v svoji domišljiji, da je sama boginja Cerera učila ljudi orati in žito sejati; ker nikakor jim ni šlo v glavo, da bi mogel člo-

*) Iz „Koledarja“ Matičinega za 1869. leto.